

Sekcja C – „Reguła” św. Benedykta

1 czerwca

SESJA PRZEDPOŁUDNIOWA

A. Böckmann, *Questioning RB: structure and interpretation, structure and redaction of RB*; L.R. Ceding, *Language as sacred gift: lessons from the Rule*; J.C. Seynaeve, *Elliptical constructions in the Rule of saint Benedict*; D. Tredget, „*Idleness is the enemy of the soul*” (RB 48) „*With what activity shall we fill our leisure?*” (Aristotle); S. Vantroys, *L'heure est venue: présent et Présence à la lumière de la RB*.

SESJA POPOŁUDNIOWA

T.G. Kardong, *Fraternity in the Rule of Benedict*; L. Natali, *RB: tradizione o innovazione? Il nodo sciolto: un desiderio e una volontà liberati*; B. Sawicki, *Monasticism as the space of encounter between theology and aesthetics – an example: the Rule of saint Benedict and the music of F. Chopin*.

2 czerwca

SESJA PRZEDPOŁUDNIOWA

K. Zelzer, *Von Cassiodor zu Alkuin: ein antikes Bildungsprogramm in monastischer Tradition*; M. Zelzer, *Benedikt und Columba – zwei Klostergründer des 6. Jh.*

Tak ogólnie przedstawiał się program obrad sympozjum. W pierwszym jego dniu wydano uroczystą kolację dla wszystkich uczestników (godz. 19.40), która została poprzedzona przez uroczyste nieszpory benedyktyńskie (godz. 19.15).

Jak można stwierdzić na podstawie wyżej wymienionych tytułów referatów, tematyka sympozjum była bogata i została ukazana z różnorodnych stron przez światowej sławy badaczy monastycyzmu. Samo sympozjum, jak ufamy, przyczyni się, szczególnie wówczas, gdy ukażą się drukiem jego akta, do głębszego poznania nie tylko jeszcze niedostatecznie zgłębianej roli monastycyzmu chrześcijańskiego pierwszych wieków, lecz także do wykorzystania jego ponadczasowych wartości także w kulturze i życiu współczesnego świata.

Bazyli Degórski O.S.P.P.E. – Rzym

**9. XLI MIĘDZYNARODOWY KONGRES
STUDIÓW MEDIEWISTYCZNYCH
(Kalamazoo, 4-7 May 2006)**

W dniach 4-7 maja 2006 r. odbył się, jak co roku, w Kalamazoo (Michigan, USA), 41. Międzynarodowy Kongres Studiów Mediewistycznych, organizowany przez Instytut Mediewistyczny i Kolegium Sztuki i Nauki Uniwersytetu Zachodniego Michigan (Western Michigan University). Było to olbrzymie dzieło, zorganizowane z wielkim rozmachem i kilkudziesięcioletnim doświadczeniem, co zresztą jest już długą tradycją. Dało się to zauważyć w procesie jego organizacji, jak też w czasie jego trwania. Proces bowiem przygotowawczy rozpoczął się już 15 IX 2005 r., kiedy

to nadesłane wcześniej przez naukowców z całego świata propozycje wykładów, obejmujące różne dziedziny mediewistyczne, zostały poszeregowane na poszczególne sesje. Owocem tego była wydana początkiem 2006 r. pokaźna książka zawierająca program całego Kongresu, która została rozesłana wcześniej do wszystkich jego uczestników. Składa się ona z trzech zasadniczych części: 1. część wprowadzająca w cały Kongres (specjalny list organizatora, ogólne informacje organizacyjne), 2. program podzielony na poszczególne dni (4-7 maja) a w ich ramach sesje (razem 640) wraz z wykładami, 3. indeksy sponsorów i uczestników oraz reklamy. Tym samym stała się nieodzowną pomocą i swoistym przewodnikiem Kongresu.

Całości patronował główny organizator – prof. Paul E. Szarmach z Uniwersytetu West Michigan wraz z wieloma innymi sponsorami, instytucjami, uniwersytetami i zainteresowanymi instytucjami (także innych wyznań) zajmującymi się problematyką mediewistyczną, jak np. opactwa, wydawnictwa, czy różne prywatne inicjatywy. Poszczególnymi prelegentami byli zarówno pracownicy naukowcy, jak też studenci rozmaitych specjalizacji: historii, filozofii, teologii, religioznawstwa, literatury, pedagogiki, techniki, biologii, medycyny i sztuki w jej różnych odmianach (np. architektury, muzyki, malarstwa).

Wyraźną prężnością wyróżnia się tu Instytut Studiów Cysterskich, związany z historią kongresów i z nazwiskiem jego założyciela Johna R. Sommerfeldta. Instytut ten poprzez swoje coroczne Konferencje Studiów Cysterskich wieździe wyraźny prym wśród organizatorów Kongresu, prezentując wykłady i owoce współczesnych badań problematyki cysterskiej, z udziałem naukowców całego świata. Był to zresztą główny przedmiot zainteresowań autora tego sprawozdania i powód jego uczestnictwa w tymże Kongresie wraz z prezentowanym tam wykładem.

Koncentrując się zatem na aspekcie cysterskim całego przedsięwzięcia, program obejmował wiele wykładów, podlegając jednakże tym samym elementom strukturalnym całości Kongresu. Każdego dnia prelekcje odbywały się w trzech sesjach (każda zwykle zawierała dwie lub trzy prezentacje): jedna przedpołudniowa oraz dwie popołudniowe. W pierwszy dzień kongresu (4 maja) tematami poszczególnych sesji były: przed południem: *Posiadłości cysterskie* wraz z wykładami W. Chester Jordan, C. Evans i G. FeMoor; po południu cz. I: *Bernard z Clairvaux: Pieśni nad Pieśniami*, wraz z wykładami L. Anderson i M. Döbler, które zakończyła dyskusja prowadzona przez J.R. Sommerfeldta; oraz cz. II: *Bernard z Clairvaux: Wpływy teologiczne*, z wykładami A.N. Lane, M.C. Voigts i Ch.M. Bellitto. W drugim dniu dominowały następujące tematyki: sesja przedpołudniowa: *Reforma cysterska*, wraz z wykładami E. Freeman i D. Robertson; sesja popołudniowa cz. I: *Aelred z Rievaulx: Prawda przed gramatyką*, wraz z wykładami A. Rydstrom-Poulsen, M.A. Mayeski i R. Gronia, oraz cz. II: *Aelred z Rievaulx: Wspaniała elokwencja i szlachetny potok słów*, z wykładami J.R. Sommerfeldta, M.E. Lange i R. Lützelschwab. W dniu 6 maja sesji przedpołudniowej towarzyszyła tematyka: *Tło reformy cysterskiej*, wraz z wykładami F. Tyler Sergeant, D.M. LaCorte i Ch. Waddell, natomiast w cz. I sesji popołudniowej: *Miłośnicy miejsc: Architektura cysterska i środowisko*, z wykładami C. Maines i S. Bonde, H.J. Roth, G. Carville, natomiast w cz. II: *Chrystologia cysterska*, z wykładami N. Van Kirk, E.R. Elder i P. Lockey. W ostatnim dniu były

już tylko dwie sesje przedpołudniowe: I: *Życie cysterskie w klasztorze* wraz z wykładami S. Mula, K. Wollenberga i C. Oefelein, oraz II: *Życie cysterskie poza klasztorem* wraz z wykładami H. Shaw, B.P. McGuire i M.L. Dutton.

Wspomnieliśmy wyżej o nikłej tylko, aczkolwiek bardzo ważnej, części wykładów Kongresu Mediewistycznego w jego aspekcie cysterskim, który każdego roku wykazuje coraz większe zainteresowanie, sprowadzając na ten okres do Kalamazoo światowe, czasem nawet kontrowersyjne, sławy (np. John R. Sommerfeldt, E. Rozanne Elder, Marsha L. Dutton, Elisabeth Freeman, Martha Newman, Brian Patrick McGuire).

Na Kongresie w Kalamazoo można było zauważyć również i polską obecność. Swoje wykłady prezentowali m. in. debiutanci z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II zajmujący się religijnością słowiańską (polską i czeską) okresu średniowiecza (sesja 26), pt. *Wschodnia część Rzeczypospolitej chrześcijańskiej*, pod kierunkiem P. Kras; jak również debiutanci szkoły j. angielskiego im. A. Mickiewicza w Poznaniu pod przewodnictwem L. Sikorskiej i J. Fisiaka (sesja 304 i 362); nie licząc oczywiście wykładu autora piszącego niniejsze sprawozdanie.

Cieszy niezmiernie fakt, że istnieje możliwość podobnych międzynarodowych spotkań dla wymiany najświeższych badań z wielu dziedzin mediewistycznych, szczególnie zaś cysterskich. Miejmy nadzieję, że każdy rok będzie przynosić większy udział polskich mediewistów na podobnych kongresach, by mogli również i oni, nie tylko czerpać ze światowych osiągnięć w tych dziedzinach, ale wносить swoje przyczynki, dotychczas mało lub zupełnie nieznanne. Wyzwanie języka (angielskiego) i możliwości finansowych związanych z wyjazdem do Kalamazoo (USA), czyni same badania jeszcze bardziej cenniejszymi. Następnym kongres został zaplanowany na 10-13 maja 2007 roku. Więcej informacji na ten temat można znaleźć na stronie internetowej Uniwersytetu West Michigan w Kalamazoo (www.wmich.edu/medieval/congress).

Ks. Ryszard Groń – Wrocław, PWT

10. SZKŁO W CESARSTWIE RZYMSKIM (Wystawa, Paryż, 31 I – 27 VIII 2006)

W dniach 31 I – 27 VII 2006 r. w Paryżu była eksponowana kolekcja starożytnych zabytków wykonanych ze szkła (*Le verre dans l'Empire Romain*). Wystawę tę pierwotnie zaprezentowano we Florencji w 2004 roku. Organizatorem zaś było Istituto e Museo di Storia della Scienza di Firenze przy współpracy Ministero per i Beni e le Attività Culturali, Soprintendenza Speciale per il Polo Museale Fiorentino, Soprintendenza Archeologica di Pompei oraz Soprintendenza per i Beni Archeologici delle Province di Napoli e Caserta. W Paryżu natomiast wystawę przygotował ośrodek Cité des Sciences et de l'Industrie.

Szkło jako materiał używany do produkcji rozmaitych przedmiotów, zostało wynalezione jednocześnie w Egipcie oraz krajach Mezopotamii – tam też opraco-